

14 maart 2019

Kenniscafé Circulariteit

Beatrijs Oerlemans – Licht en Donker Advies

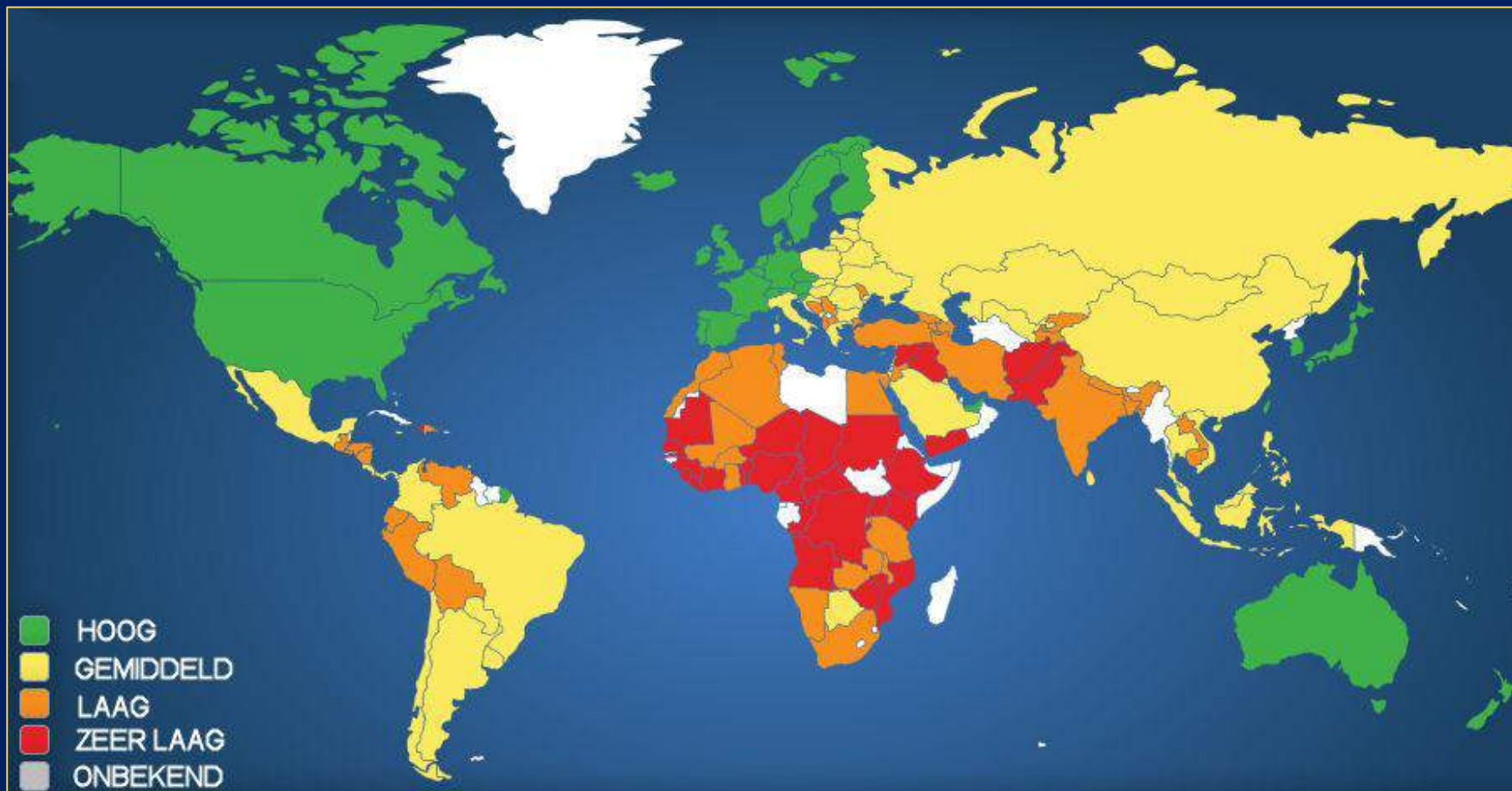

Wie kent de R-lijst?

WAAROM CIRCULARITEIT?

streven naar
meer welvaart

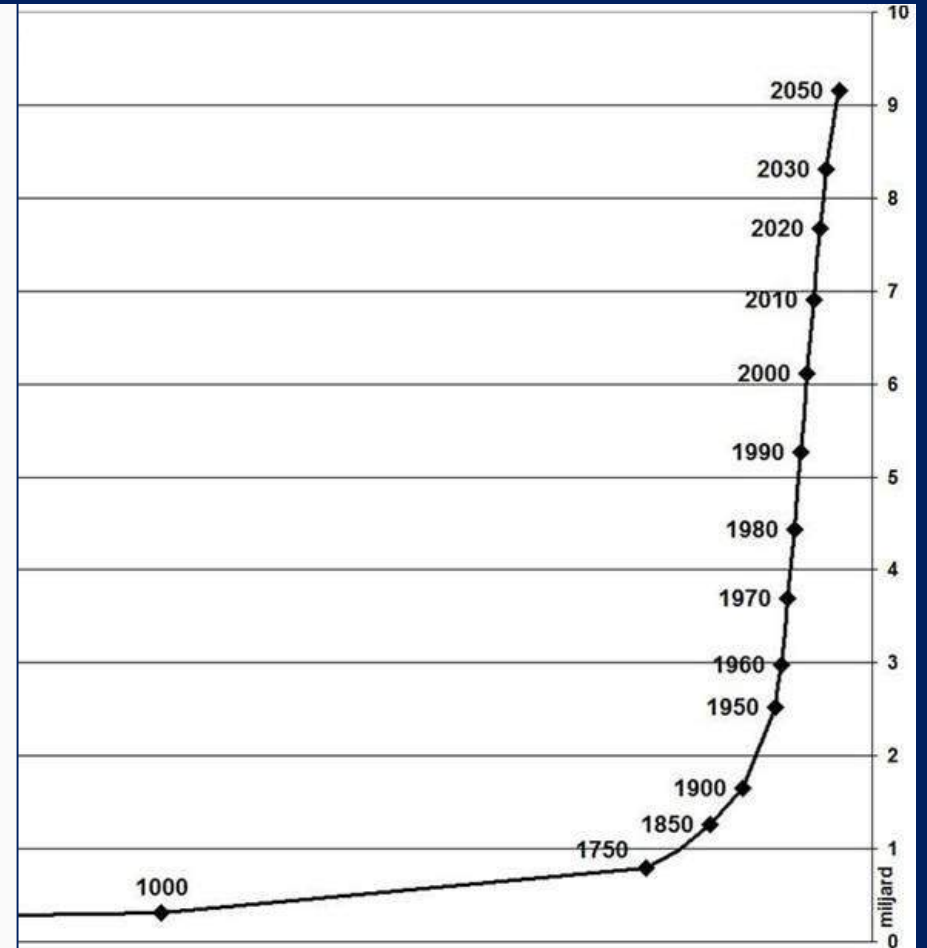
levens-
verwachting

meer mensen

MILJARD

8	2023?
7	2011
6	1999
5	1987
4	1974
3	1960
2	1927
1	1804

UITPUTTING
SCHAARSTE

Gedurende de 20ste eeuw

34 x meer materialen

27 x meer mineralen

12 x meer fossiele brandstoffen

Bron: TNO, Kansen voor de circulaire economie in Nederland, 2013

AFVAL-
STROOM

RIKSBREED PROGRAMMA CIRCULAIRE ECONOMIE

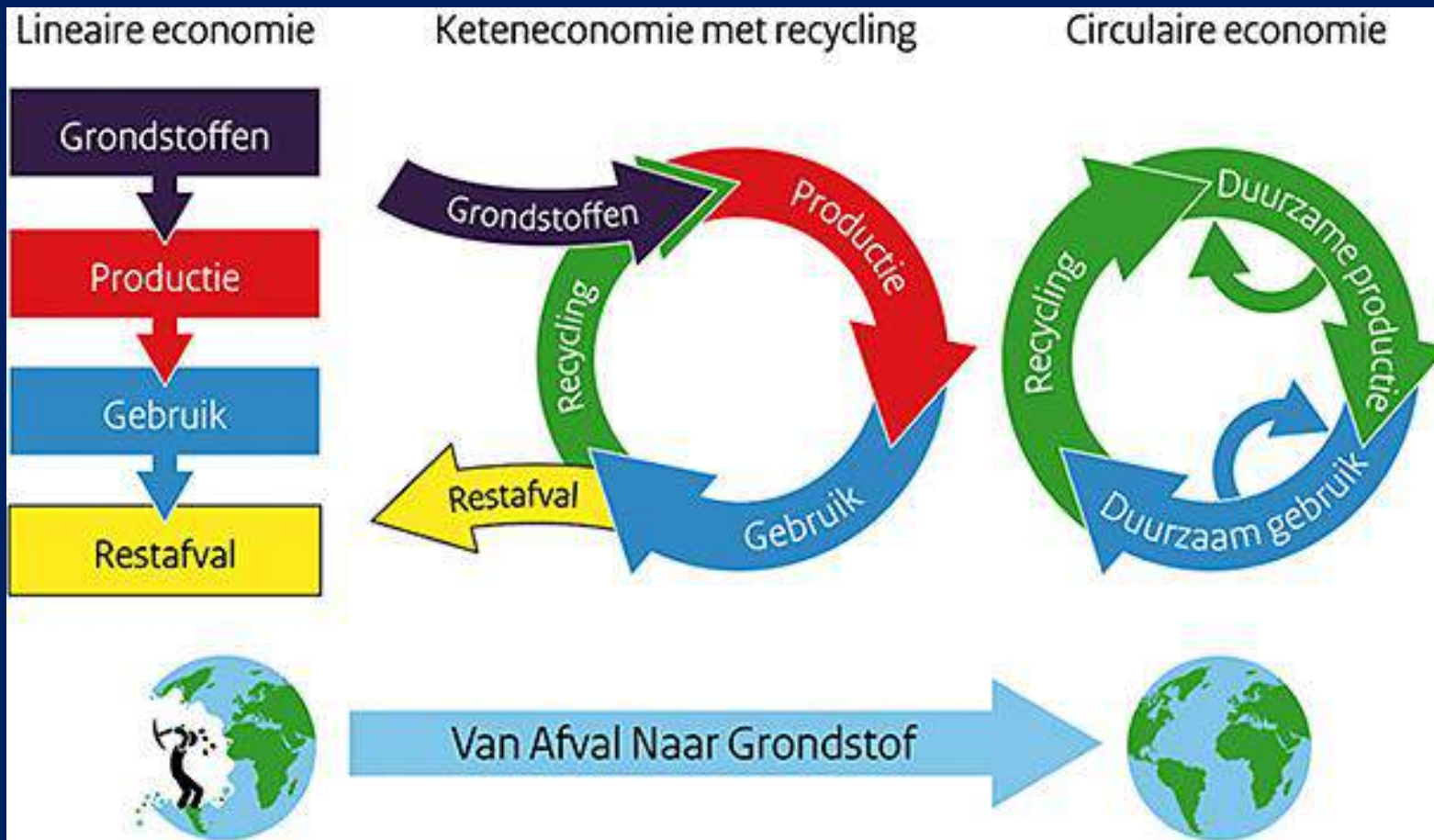
Einddoel

100% circulair
in 2050

Tussendoel

50% minder primaire grondstoffen
in 2030

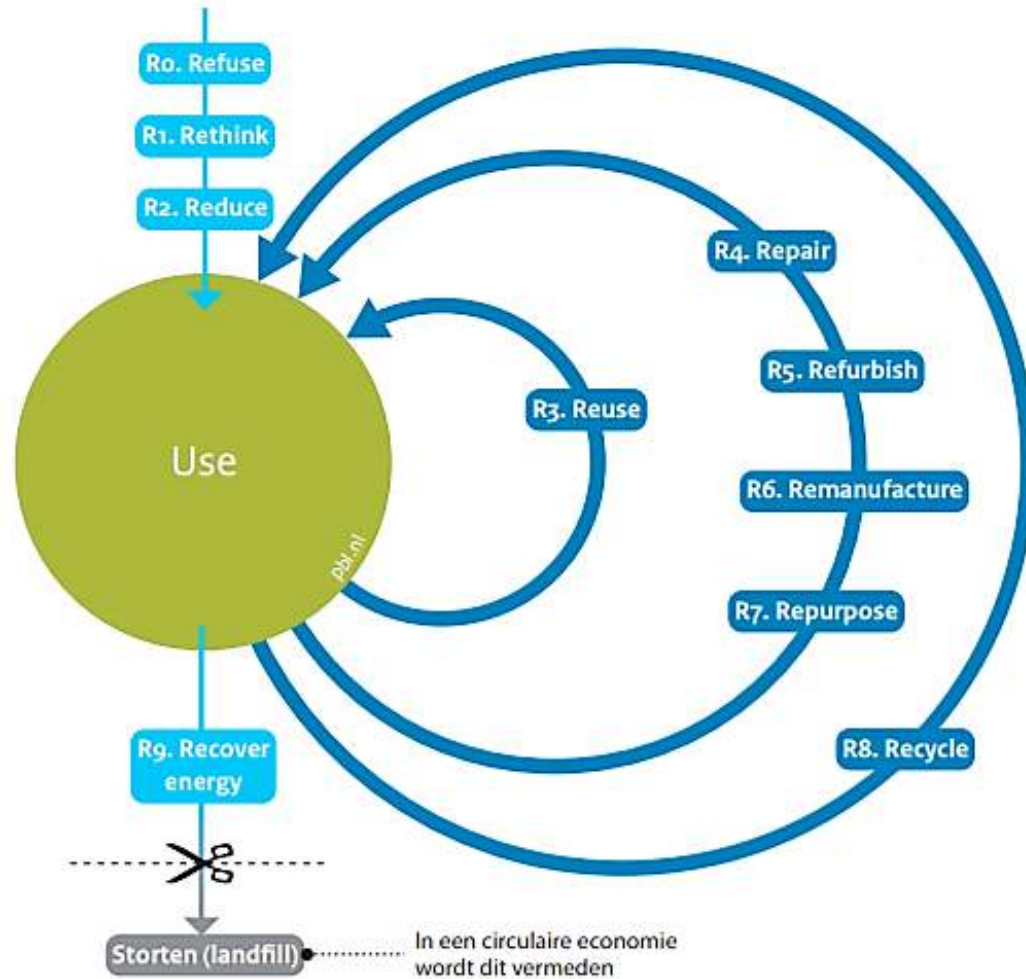

Licht en Donker Advies

Figuur 2

Circulaire economie is meer dan recycling

Bron: PBL

SLIMMER MAKEN

R0 – REFUSE

R1 – RETHINK

R2 – REDUCE

LEVENSDUUR VERLENGEN

R3 – RE-USE

R4 – REPAIR

R5 – REFURBISH

R6 – REMANUFACTURE

R7 – REPURPOSE

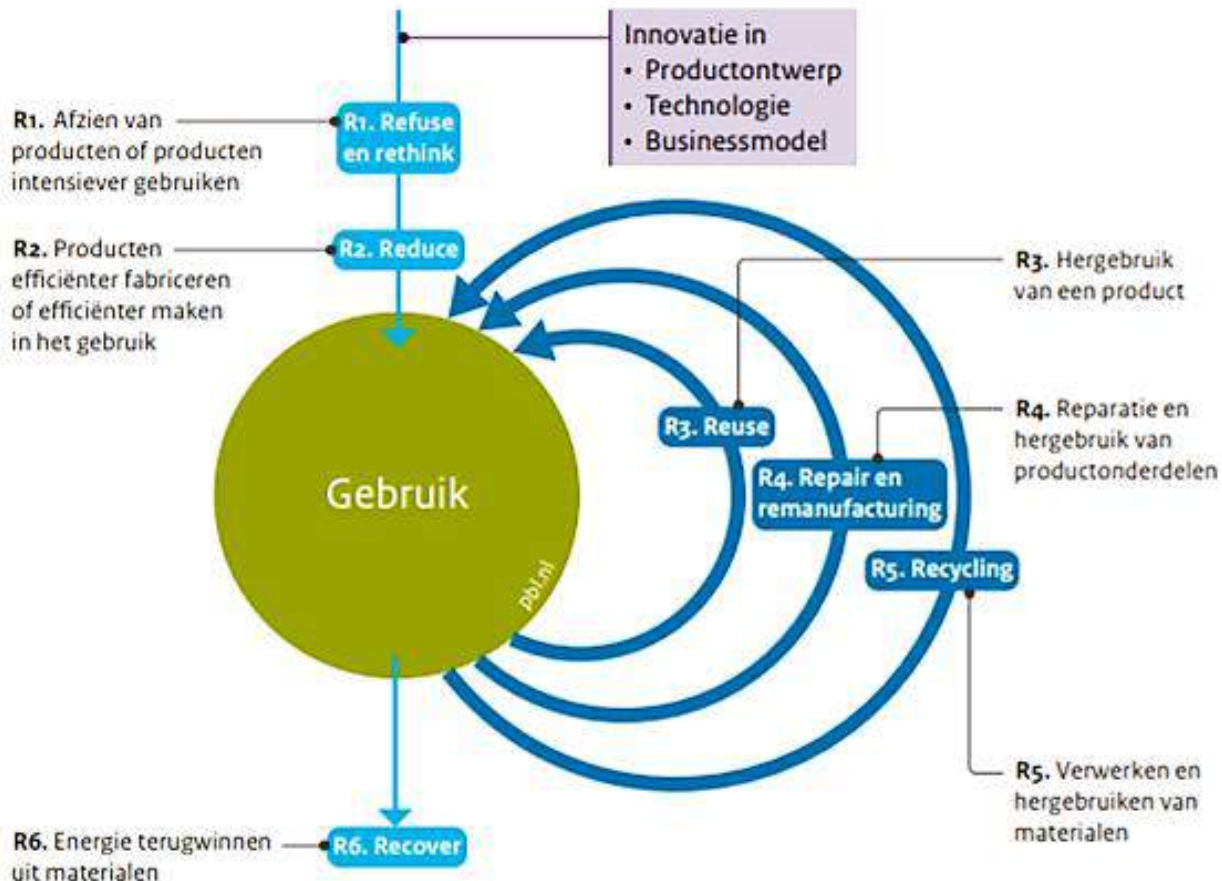
MATERIALEN NUTTIG GEBRUIKEN

R8 – RECYCLE

R9 – RECOVER

R-ladder met strategieën van circulariteit

Bron: PBL

SLIMMER MAKEN

R1 – REFUSE & RETHINK

R2 – REDUCE

LEVENSDUUR VERLENGEN

R3 – RE-USE

R4 – REPAIR & REMANUFACTURE

MATERIALEN NUTTIG GEBRUIKEN

R5 – RECYCLE

R6 – RECOVER

R9 – RECOVER

ENERGIE UIT AFVAL

LADDER VAN LANSINK 2.0

A Preventie

B Hergebruik

C Recycling

D Energie

E Verbranden

F Storten

Powered by Recycling.nl

Licht en Donker Advies

R8 – RECYCLE

HERWINNEN

MATERIAAL/GRONDSTOF
HERGEBRUIKEN

R7 - REPURPOSE

HERBESTEMMEN

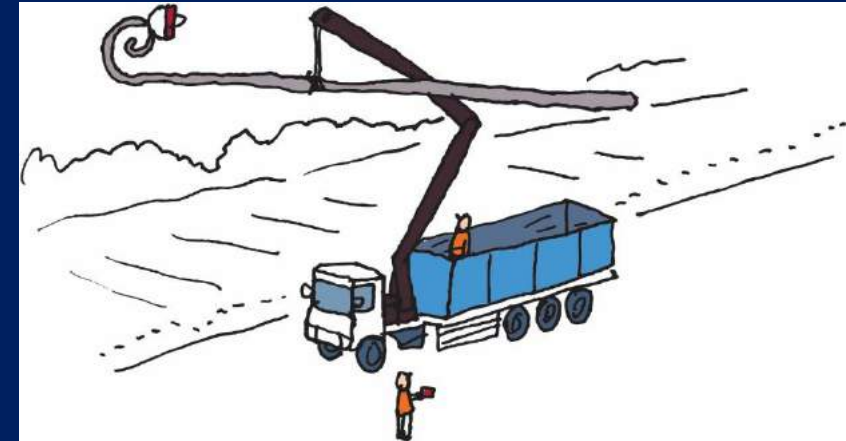
AFGEDANKT PRODUCT/ONDERDEEL
HERGEBRUIKEN IN ANDERE FUNCTIE

R6 – REMANUFACTURE

OPNIEUW MAKEN

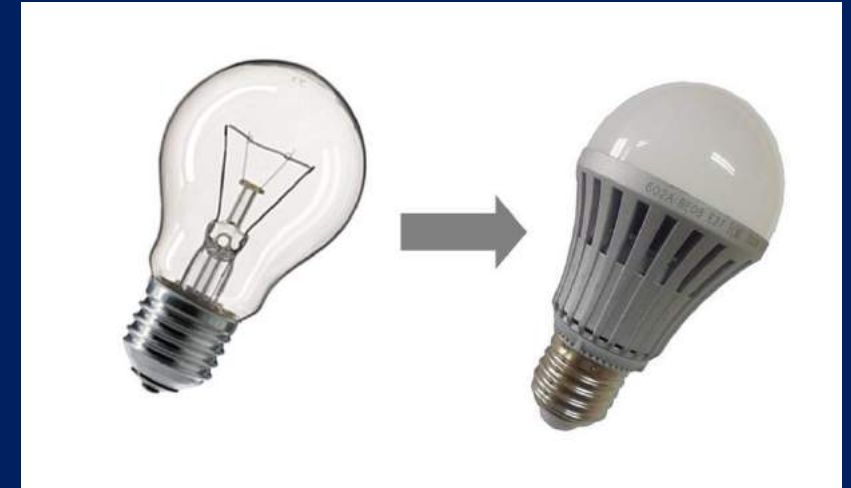
ONDERDELEN HERGEBRUIKEN IN
NIEUW PRODUCT MET ZELFDE FUNCTIE

R5 - REFURBISH

RENOVEREN

OPKNAPPEN/MODERNISEREN
VAN VEROUDERD PRODUCT

R4 - REPAIR

REPARATIE/ONDERHOUD VAN PRODUCT VOOR GEBRUIK IN ZELFDE FUNCTIE

ZHAGA

- modulen van diverse producenten uitwisselbaar
- is het veilig en werkt het ook echt?
- alleen in de fabriek of kan installateur het ook?

R3 – RE-USE

HERGEBRUIK PRODUCT

AFGEDANKT NOG GOED PRODUCT
HERGEBRUIKEN IN ZELFDE FUNCTIE

R2 - REDUCE

VERMINDEREN

PRODUCT EFFECTIEVER
PRODUCEREN
EN/OF GEBRUIKEN

R1 - RETHINK

ANDERS
DENKEN

Foto Onnie Tjia

RO - REFUSE

DE 1STE VRAAG IS ALTIJD:

IS VERLICHTING
NOODZAKELIJK?

PREVENTIE

1.

Voorkomen: niet doen
wat niet echt hoeft

WAARDEBEHOUD

2.

Verleng de levensduur van
bestaande objecten

3.

Maak duurzaam gebruik van
bestaande objecten, materialen,
grondstoffen en natuurlijke
processen

WAARDECREATIE

4.

Ontwerp voor meerdere
levenscycli

5.

Ontwerp toekomstbestendig

6.

Ontwerp voor optimaal
beheer en onderhoud

7.

Ontwerp voor duurzaam
materiaal
gebruik

8.

Ontwerp voor minimaal
grondstof en energieverbruik in
aanleg en gebruiksfase

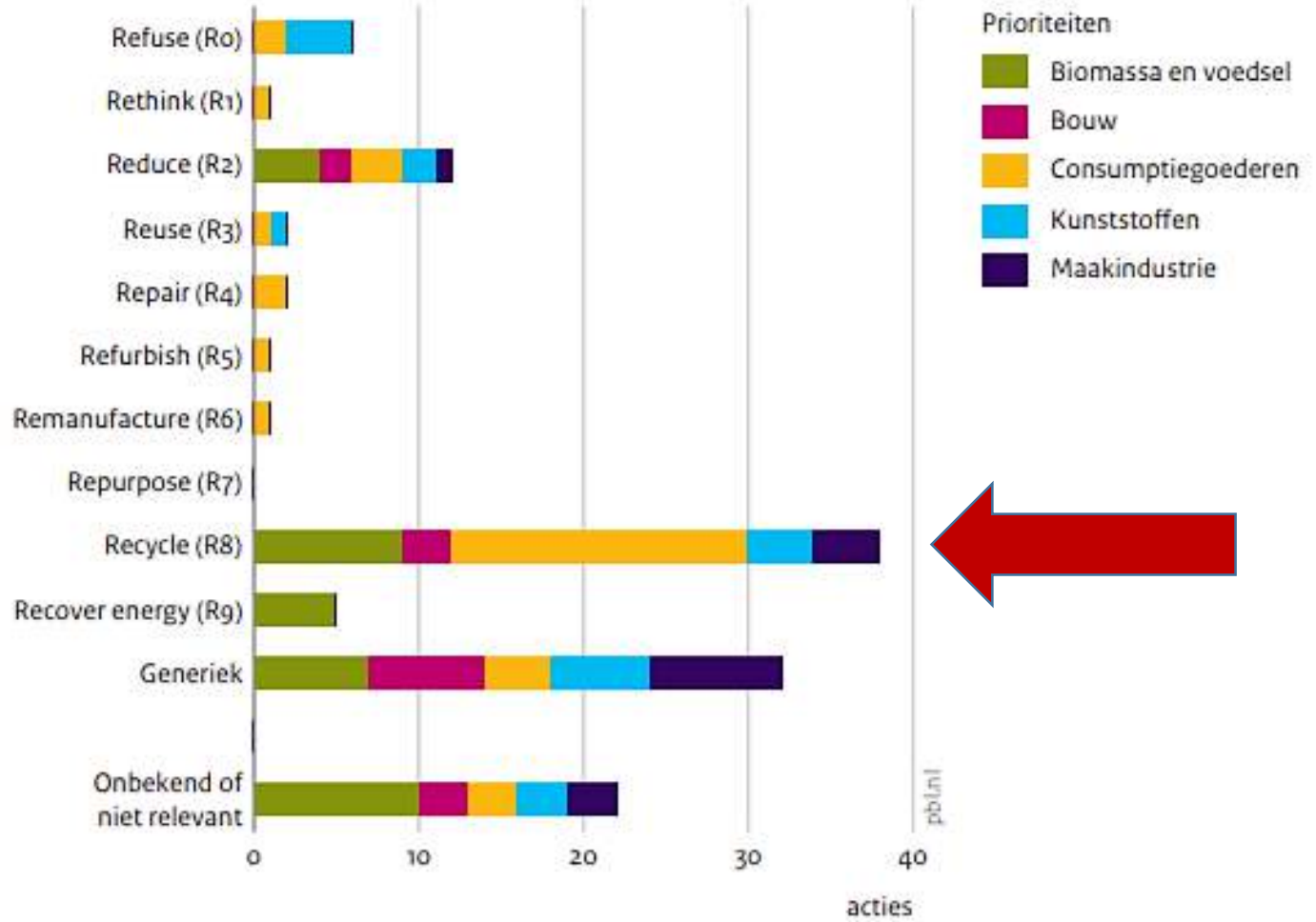
Circulaire economie: wat we willen weten en kunnen meten

Systemen en nulmeting voor monitoring van de voortgang van de circulaire economie in Nederland

Beleidsstudie

Figuur 3

Acties van Rijksbreed programma circulaire economie per circulariteitsstrategie, 2017

Bron: RIVM 2017

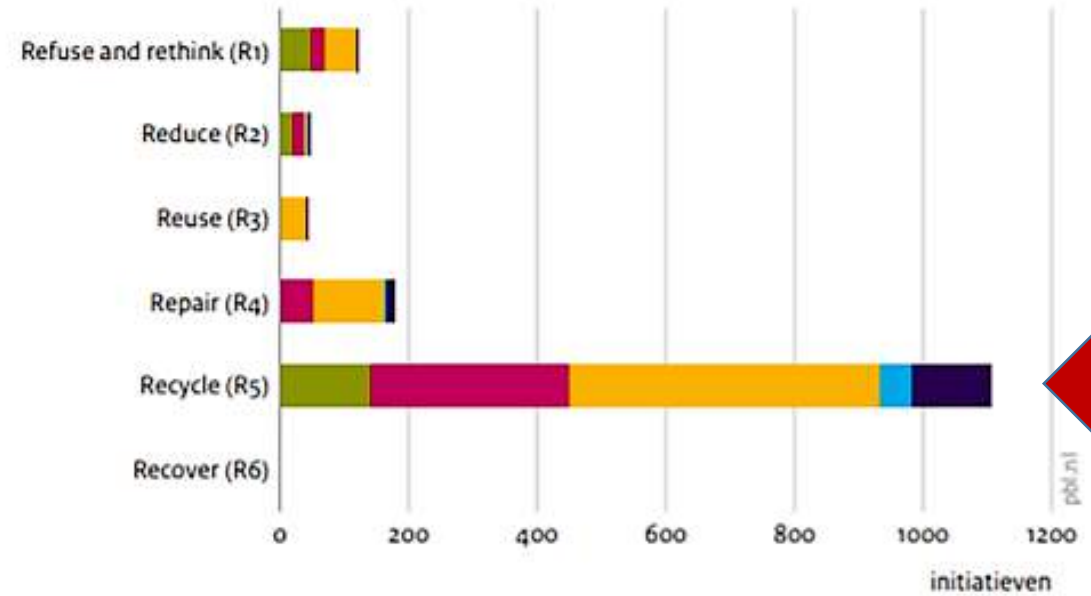

Innovatieve circulaire initiatieven, 2018

Aandeel

Aantal naar R-strategie, 2018

Innovatieve initiatieven
 Gangbare circulaire activiteiten

Transitieagenda
 Biomassa en voedsel
 Bouw
 Consumptiegoederen
 Kunststoffen
 Maakindustrie

Bron: PBL

VEEL STRATEGIEËN – VEEL MOGELIJKHEDEN

R0 – REFUSE

R1 – RETHINK

R2 – REDUCE

R3 – RE-USE

R4 – REPAIR

R5 – REFURBISH

R6 – REMANUFACTURE

R7 – REPURPOSE

R8 – RECYCLE

R9 – RECOVER

OVERHEDEN

- Welke onderdelen
- Welke materialen
- Reparabel
- Hergebruik
- Onderhoud
- Energieverbruik
- Wat bij einde levensduur
  - Weeelabex
  - plan van aanpak
  - controleren
- Goed lichtontwerp
- Is er wel licht nodig
- Bewustwording
- Samenwerking
- Kennis delen & vergroten

GRATIS OP TE VRAGEN VIA DE WEBSITE OVLNL.NL

LEIDRAAD CIRCULARITEIT OPENBARE VERLICHTING

BEDRIJVEN

- Productontwerp
  - hoeveel materialen?
  - welke materialen
  - reparabel
  - standaardisatie
  - stabiel aanbod
- Toeleveranciers
- Energieverbruik
- Transport
- Verpakkingen
- Terugnagesysteem
- Hergebruik van materialen
- Bewustwording
- Samenwerking in de keten
- Kennis delen & vergroten

